

TÜRKİYE'DE YOLSUZLUK

NEDEN
NASIL
NEREDE

Kamuoyu Araştırması Sonuçları

2008 yılında gönüllü çabalarla kurulan Uluslararası Şeffaflık Derneği ülkenin demokratik, sosyal ve ekonomik yönden gelişimi için toplumun tüm kesimlerinde şeffaflık, dürüstlük ve hesap verebilirlik ilkelerini hâkim kılma amacını taşır. Dernek, yolsuzluğun azaltılması yönündeki çalışmaları kapsamında kamu kesimi, iş dünyası, sendikalar, üniversiteler, meslek örgütleri ve sivil toplum örgütleri gibi konuyla ilgili tüm tarafları bir araya getirerek faaliyetlerinde bu çok aktörlü işbirliğini esas alır. Toplumsal yapıyı oluşturan ve/veya kamu gücünü elinde bulunduran tüm kişi ve kurumların açık, dürüst, hukuka uygun, etik, izlenebilir ve hesap verebilir şekilde davranmasını talep eder ve kendisi de bu ilkeler çerçevesinde faaliyetlerini sürdürür.

Uluslararası Şeffaflık Derneği, küresel düzeyde 100'den fazla ülkede faaliyet gösteren Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün (Transparency International- TI) ilke ve amaçlarını paylaşır ve Türkiye ülke kolu olarak yakın işbirliği içinde çalışır.

Sonuçların Analizi: E. Oya Özarslan, Yalın Hatipoğlu

İçerik Düzenleme: Batuhan Görgülü

Tasarım: Kurtuluş Karaşın

© 2016 Uluslararası Şeffaflık Derneği, Mart 2016

Araştırmada ve bu yayında yer alan bilgilerin üçüncü kişiler tarafından kullanılması sonucunda ortaya çıkacak zarardan Uluslararası Şeffaflık Derneği sorumlu değildir. Bu yayında yer alan bilgiler kaynak gösterilmeden kullanılamaz veya çoğaltılamaz.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye’de nüfusun %55’i yolsuzluğun son iki yılda arttığını düşünmektedir. Bu orana yolsuzluk derecesinin aynı kaldığını düşünen %13’lük dilim de eklendiğinde, ülkede yolsuzluğun azalmadığını düşünen %67’lik bir çoğunluk olduğu ortaya çıkıyor. Bu oran toplumun, ülkenin kurumlarına karşı ciddi bir güven bunalımı içerisinde olduğunu göstermektedir. Aynı soruna işaret eden bir başka veri ise kamu kuruluşlarında usulsüz ödeme ya da hediye talebiyle karşılaşanların %45’inin, yasal bir şikayette bulunmanın durumu değiştirmeyeceğini ya da olumsuz sonuçlara yol açacağını düşünmesidir. Nereye başvuracağını bilmeyen ya da sürecin çok uzun olacağını düşünen %9’luk kesimi de bu orana eklediğimizde, toplumun önemli bir çoğunluğunun, yolsuzluğa ilişkin şikayet ve itiraz yollarının kapalı olduğunu düşündüğü görülüyor. Bu oran giderek yaygınlaşmakta olan dokunulmazlık ve cezasızlık kültürünün toplumu sürüklediği güven bunalımına ve umutsuzluğa dair çarpıcı bir veri olarak göze çarpmaktadır.

Büyük yolsuzluk skandallarının soruşturulmaması, aksine bu skandalları gündeme getiren kamu görevlilerinin ya da gazetecilerin cezalandırılması, hukuk devleti ilkesinin önemli ölçüde zedelenmesine ve cezasızlık kültürünün yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Yolsuzluğun yaygınlaşmasının nedenleri sorulduğunda, “dokunulmazlıklar ve yolsuzluğun cezası kalmaması” (%64), “toplumsal bilinç eksikliği” (%61), “yolsuzluğu denetleyen ve önleyen kurumların yetersizliği” (%55) ve “yolsuzluğun kabul görmesi” (%50) gibi etkenlerin ilk sıralarda sayılması güven bunalımının en çarpıcı göstergelerinden biridir. Aynı şekilde “siyaset ve iş dünyası ilişkisi” (%48) ve “yargının tarafsız olmaması” (%48) gibi etkenlerin de oldukça yüksek oranlarla sıralanmış olması güven bunalımının siyaset, yargı ve iş dünyası üçgeninde yoğunlaştığını

vurgulamaktadır. Yargının tarafsızlığı konusundaki güvensizliğin bir nedeni de yolsuzlukla ilgili yeterli sayılabilecek bir mücadeleye olanak sağlayan yasal çerçevenin uygulamalar sırasında gözardı edilmesi ve çiğnenmesidir.

Yolsuzluğun en yoğun olduğu düşünülen kurumların sırasıyla; medya, siyasi partiler, yerel yönetimler ve meclis olarak görülmesi ve güvensizliğin siyaset kurumlarının yanı sıra, bu kurumları toplum adına denetleme ve eleştirme görevini yerine getiremeyen medyaya da bu denli yansımış olması ifade ve haber alma özgürlüklerinin tehlike altında olduğunu göstermektedir. Güven bunalımına ek olarak, yolsuzlukla mücadele edileceği ya da bu mücadelenin başarılı olacağı konusunda çarpıcı bir umutsuzluk da gözlenmektedir. Halkın %60’ı önümüzdeki iki yıl içinde yolsuzluğun azalmayacağını, %41’i ise artacağını öngörüyor. Uluslararası araştırmaların verileri de bu umutsuzluğu pekiştirecek niteliktedir. Uluslararası Şeffaflık Örgütü’nün 2015 Yolsuzluk Algı endeksine göre Türkiye’nin son dört yıl içinde en büyük düşüşü yaşayan birkaç ülkeden biri olduğu görülmüştür. Türkiye sıralamada köklü, kurumsallaşmış demokrasilere sahip olmayan ya da otoriter rejimlerle yönetilen Umman, Gana, Kuveyt, Ruanda, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn ve Suudi Arabistan gibi ülkelerin gerisinde kalmıştır.

Günlük siyasetin halkı kutuplaştırması, sağduyuyu köreltmekte ve sorunların nesnel bir bakış açısıyla tespit edilerek dayanışma içinde çözülmesi yönünde bir irade oluşmasını engellemektedir. Hükümetin yolsuzlukla mücadele konusunda etkili olduğu düşüncesini beyan eden %55’lik bir dilimin varlığı, yukarıda çizilen karamsar tabloyla açık bir çelişki barındırıyor. AKP seçmenlerinin %79’unun bu doğrultuda yanıt vermiş olması bu çelişkinin politik kutuplaşmanın bir sonucu olduğunu düşündürmektedir.

dir. Yanıtlar ayrıntılı olarak değerlendirildiğinde “çok etkili” (%30) ve “hiç etkili değil”(%29) diyenler arasındaki keskin dağılım bu anlamda önemli bir göstergedir. Tüm bu kutuplaşmaya rağmen, hükümetin sorumluluğuna doğrudan vurgu yapmayan bir biçimde sorulduğunda iktidar partisi seçmenlerinin %47’sinin son iki yıl içinde yolsuzluğun azalmadığını düşünmesi araştırmanın çarpıcı sonuçlarından. Aynı şekilde, iktidar partisi seçmenlerinin %42’si önümüzdeki iki yıl içinde de yolsuzluğun azalmayacağını düşünmektedir. Kutuplaşmanın kemikleştirdiği seçmen kitlesine işaret eden bir diğer sonuç da seçmenin %42’sinin, oy tercihlerinin yolsuzluk iddialarından etkilenmeyeceğini belirtmiş olmasıdır. Yolsuzluk iddialarının ancak ülkenin ekonomik gidişatını etkilemesi (%57) durumunda seçmen tercihlerini değiştirme gücüne sahip olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye’de, ekonomik gidişatın seçmen davranışlarının değişimindeki başat etken olması bu araştırmada da kendini göstermiştir.

Eğitim düzeyinin, yolsuzluk algısı ve yolsuzluğun seçmen davranışlarındaki etkisi üzerinde önemli ölçüde fark yarattığı gözlemlenmektedir. Son iki yıl içinde Türkiye’de yolsuzluğun arttığını düşünenlerin oranı yükseköğretim mezunları arasında %62’lik bir dilime denk düşmektedir. Buna ek olarak, yükseköğretim mezunlarının %74’ü seçim tercihlerinin yolsuzluk iddialarıyla değişeceğini belirtirken, ilköğretim ve daha düşük düzeylerdeki eğitim seviyesine sahip katılımcıların %49’u böylesi iddialardan etkileneceğini belirtmiştir.

Türkiye’de yaygın ve küçük çaplı yolsuzluklar giderek azalmaktadır, ancak büyük çaplı yolsuzlukların yaygınlaşmasının önüne geçilememektedir. Son yıllarda yolsuzlukla ilgili akademik çalışmalarda, saha araştırmalarında sıklıkla yapılan bu saptamaya toplumun çoğunluğunun katıldığını ve bunun sonuçlarını deneyimlediğini bu araştırmada da görmek mümkündür. Yolsuzluğun en yaygın olduğu kamu iş ve işlemleri sorulduğunda kamu ihaleleri (%50), imar işlemleri

(%48) ve gümrük ve dış ticaret işlemleri (%44) yanıtlarının ilk üç sırayı paylaşması halkın büyük vurgunlara açık bu gibi bürokratik süreçlere güvenmediğini göstermektedir. Bu sonucu destekleyen bir başka veri de %81’lik bir dilimin; özel sektörün rüşvet, hediye gibi usulsüz ödemeler ile kamusal işlemler ve hukuki düzenlemeler üzerinde etkili olduğunu düşünmesidir. Giriş paragrafında belirtildiği gibi “siyaset-iş dünyası ilişkileri” (%48) ve buna ek olarak “ihale sistemlerinin” (%48) yolsuzluğun artmasındaki önemli etkenler arasında sayılması da toplumun büyük çaplı yolsuzlukların önüne geçilemediği saptamasına katıldığını kanıtlamaktadır.

Toplumun önemli bir bölümü, sosyal hizmetlere erişimi sırasında ve en temel sosyal haklarını kullanmak istediğinde usulsüz ödeme ya da hediye talepleriyle karşılaşmaktadır. Son 12 ay içinde bu tip usulsüzlüklere başvurmak durumunda kalınan kurumların başında sırasıyla; eğitim kurumları, imar işlemlerini yürüten kurumlar, belediye ve sağlık kurumları gelmektedir. %6 ile %9 arasında değişmekte olan oranlar kurumsallaşmış demokrasilerle karşılaştırıldığında çok yüksektir Genel olarak değerlendirildiğinde son 12 ay içinde kamu kuruluşlarında rüşvet talebiyle karşılaşan dilimin, türlü çekincelerle cevap vermeyenler eklendiğinde, önceki yıllarda olduğu gibi yine %20’yi geçmiş olması, küçük çaplı yolsuzluklar konusunda bile hala aşılması gereken çok fazla sorun olduğunu göstermektedir. %26’lık bir dilimin ise kamu iş ve işlemlerini kişisel bağlantılar ve tanıdıklar aracılığıyla halletmiş olması da kamu hizmetlerinin eşitlikçi bir anlayışla verilmediğine işaret etmektedir.

Göreceli olarak olumlu görünen sonuçlar; toplumun %84’ünün bir şirketin yolsuzluğa karışmasının o şirketten mal ya da hizmet alma kararını etkileyeceğini belirtmiş olması ve %75’inin yurttaşların bireysel mücadelesiyle yolsuzluk konusunda bir farklılık ve etki yaratabileceğine inanmasıdır. Doğrudan kendi bütçesini ilgilendiren mal ya da hizmet alma konusunda

gösterilen duyarlılığın seçmen davranışlarına yansımamış olması dikkat çekicidir. İki bulgu arasındaki uçurum; toplumun yolsuzluğu, yurtaşların tümünü ekonomik açıdan da doğrudan zarara uğratan bir olgu olarak görmediğini ve yolsuzluğun çok boyutlu etkileri ve sonuçları konusunda genel farkındalığın düşük olduğunu göstermektedir.

Araştırmamızın çarpıcı sonuçlarından biri de yolsuzluğun etkenleri arasında görülen “toplumsal bilinçsizliğin” ve “yolsuzluğun kabul görmesi” gibi olguların genç kuşaklarda daha yaygın olarak saptanmasıdır. Rüşvetin tanımının nasıl yapıldığını ve algılandığını ölçmek için sorulan “bir memura bahşiş ya da hediye verilmesi yolsuzluk mudur?” sorusuna olumsuz yanıt verenlerin %29’unun 18-24 yaş aralığında olması ve 65 yaş üstü katılımcılarda bu oranın %11’de kalması gelecek adına karamsar bir tablo çizmektedir. Cezasızlık kültürünün ve yolsuzluğun genç kuşak içinde bu kadar kabullenilmiş olması gençleri şekillendiren sosyo-politik kültür ve eğitim sistemi adına düşündürücüdür.

Yaşanan güven bunalımının ve umutsuzluğun kısa vadede aşılması için atılması gereken adımların başında bir siyasi etik yasasının hayata geçirilmesi gelmektedir. Bu yasanın yokluğu, çıkar çatışmalarının önlenememesi ve siyasetin finansmanı, özellikle de seçim kampanyalarının finansmanı ile ilgili kayda değer bir denetim yapılamamasına neden olmaktadır. Ayrıca lobi faaliyetlerini düzenleyen bir yasal çerçeve bulunmadığından siyasetin diğer alanlarla ilişkisinin gözetimi güçleşmektedir. Türkiye’de siyasetin bir çıkar sağlama aracı olarak kullanıldığına dair örneklerin yanı sıra, bu yönde güçlü bir algı olduğu da görülmektedir. Bunların yanında parti içi demokrasinin zayıf olması, liderlerin güçlü etkisi de siyasi partileri şeffaflıktan uzaklaştırmaktadır. Yasal çerçeve ve mevzuatlar ile uygulamalar arasındaki uçurum toplumun içine düştüğü güven bunalımının, umutsuzluğun başlıca nedenlerindedir. Güçler ayrılığı ilkesine sadık kalınarak yürütmenin yargı

organları üzerindeki etkisinin, baskısının sona ermesi yolsuzluk soruşturmalarında ve denetimlerde yasaların tam olarak uygulanabilmesini sağlayacaktır. Milletvekili dokunulmazlıklarının yolsuzlukları da kapsayacak şekilde devam etmesi ise hem siyasi partilerin hem de meclisin bu araştırmada yolsuzluğun yaygın olduğu kurumlar olarak ilk sıralarda yer almasında etkili olmaktadır. Siyasetin eleştirilmesi ve denetimiyle yükümlü olan medyanın da ilk sıralarda yer alması, bu konuda da kısa vadede çözüm yaratabilecek önlemler alınması gerektiğini göstermektedir. Bu noktada; medya-siyaset ilişkilerinin şeffaflığını sağlayacak, medyanın tekelleşmesini engelleyecek ve medya organlarına sahip tüzel ve gerçek kişilerin faaliyet gösterdiği tüm iş kollarında şeffaf ve hesap verebilir olmasını sağlayacak, bunların siyaset kurumlarıyla kuraçağı çıkar ilişkilerinin önüne geçecek bir yasal düzenleme yapılması gerekmektedir.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın ana amacı, aŐađıdaki konu baŐlıkları çerçevesinde Türkiye kamuoyunun yolsuzluk olgusuna ilişkin düŐünce ve deneyimlerini ölçmek ve değerlendirmek.

- Yolsuzluğun En Yaygın Olduğu Kurumlar
- Yolsuzluğun Nedenleri
- Yolsuzluk ve Oy Tercihleri
- Yolsuzlukla İliŐkili Kişisel Deneyimler
- Yolsuzlukla Mücadelede En Güvenilir Kurumlar

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

- ▶ Araştırma, IPSOS-Sosyal Araştırmalar Enstitüsü tarafından yürütölmüştür.
- ▶ Araştırma Türkiye genelinde **18** yaş ve üzeri **2.000 kişi** ile bilgisayar destekli telefonla görüşme (CATI) yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.
- ▶ Veriler adrese dayalı nüfus kayıt sistemi (ADNKS) verileri kullanılarak cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi kriterlerinde Türkiye temsili olacak şekilde ağırlıklandırılmıştır.
- ▶ Türkiye temsili olmak üzere İBBS 1 bölge düzeyinde görüşmeler yapılmıştır.
- ▶ Araştırmanın % 95 güven aralığında hata payı $\pm 2,2$ 'dir.
- ▶ Görüşmeler tabakalı tesadüfi örnekleme kurallarına göre seçilen kişiler ile 8 - 22 şubat 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ

Cinsiyet dağılımı Türkiye nüfusuna denklik göstermektedir.

Cinsiyet

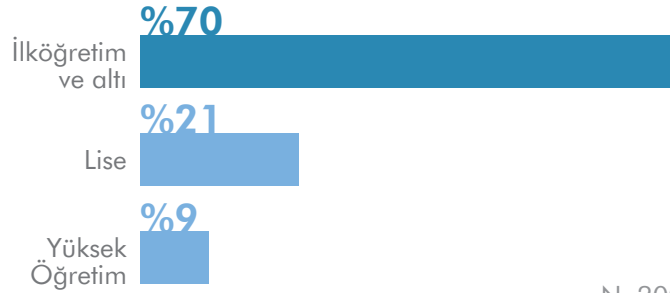

N: 2000

%70

Görüşülen katılımcıların %70'i ilköğretim ve altı eğitim düzeyine sahiptir.

Eğitim Düzeyi

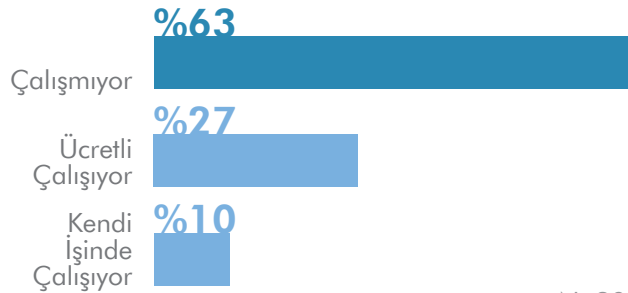

N: 2000

%63

Görüşülen katılımcıların %37'si çalışmakta olup, %63'ü çalışmamaktadır.

Çalışma Durumu

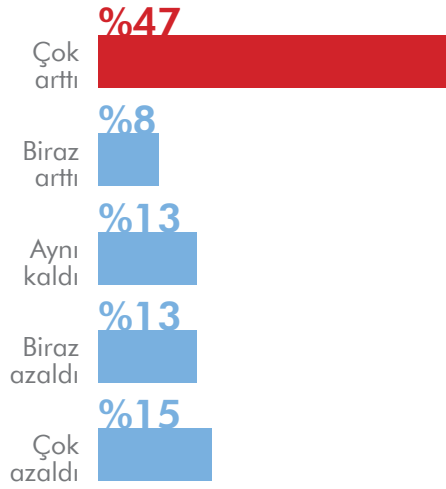
N: 2000

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

%55

**Katılımcıların
%55'i yolsuzluğun
arttığını, %28'i
azaldığını
düşünmektedir.**

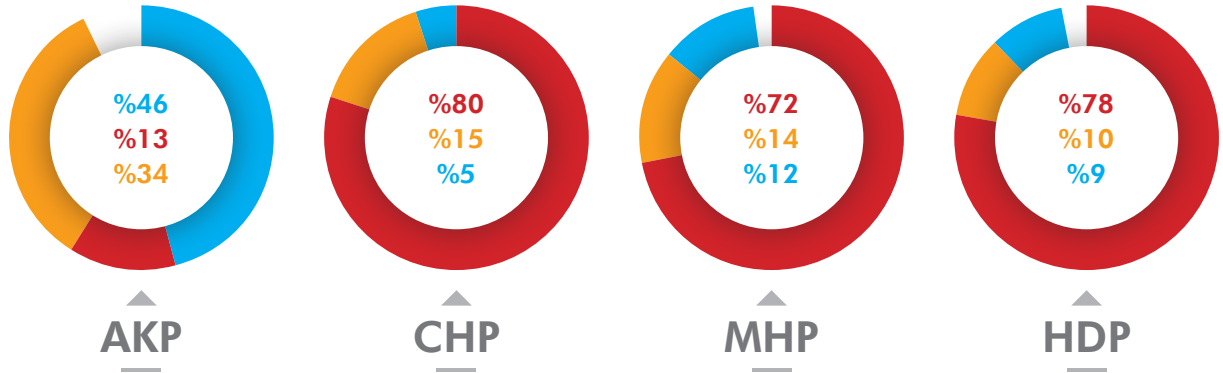
Son 2 yıl içerisinde, Türkiye'deki yolsuzluğun ne şekilde değiştiğini düşünüyorsunuz?

N: 2000

Seçim Tercihi

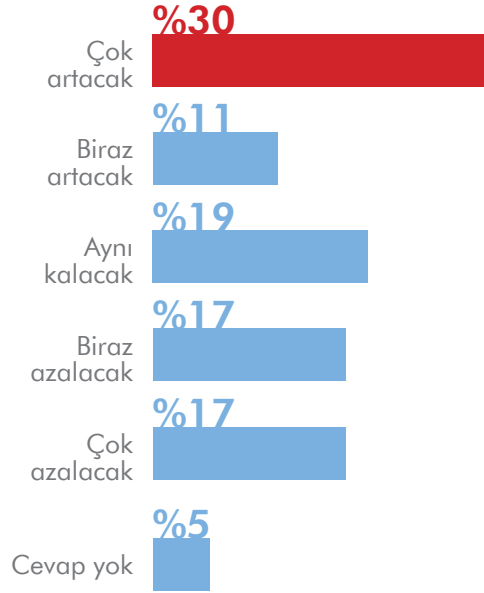
■ Arttı ■ Aynı kaldı ■ Azaldı

%41

**Katılımcıların
%41'i yolsuzluğun
artacağını, %34'ü
azalacağını
düşünmektedir.**

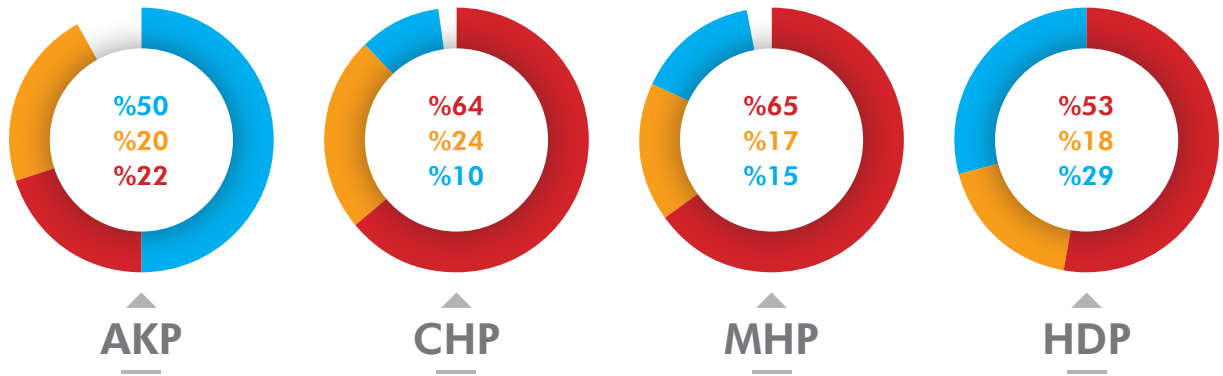
Önümüzdeki 2 yıl içerisinde, Türkiye'deki yolsuzluğun ne şekilde değişeceğini düşünüyorsunuz?

N: 2000

Seçim Tercihi

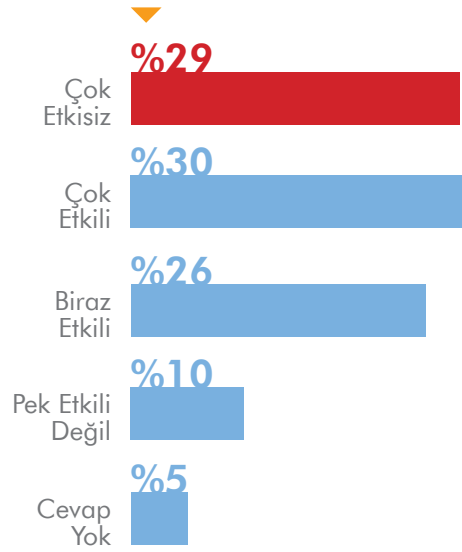
■ Artacak ■ Aynı kalacak ■ Azalacak

%39

Katılımcıların yüzde 39'u hükümetin yolsuzlukla mücadele çabalarını etkisiz bulmaktadır.

Mevcut hükümetin yolsuzlukla mücadeledeki çabalarının ne derece etkili olduğunu düşünüyorsunuz?

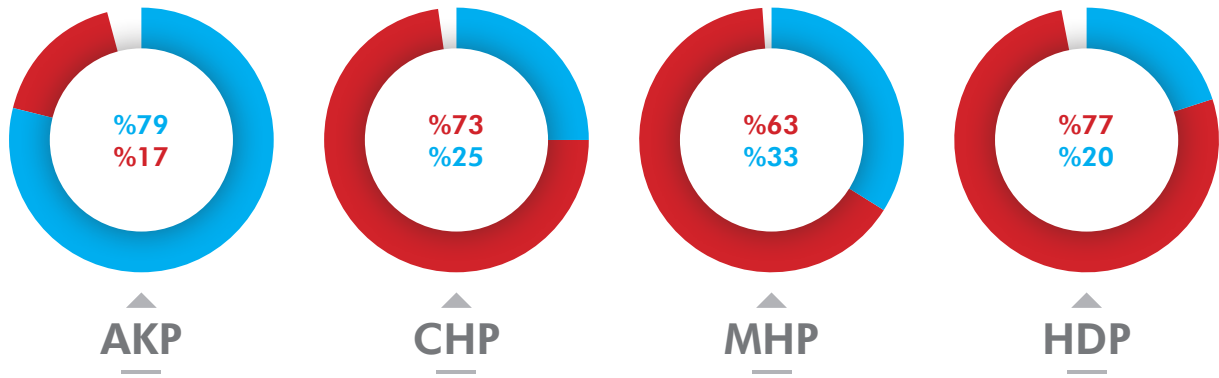

N: 2000

Seçim Tercihi

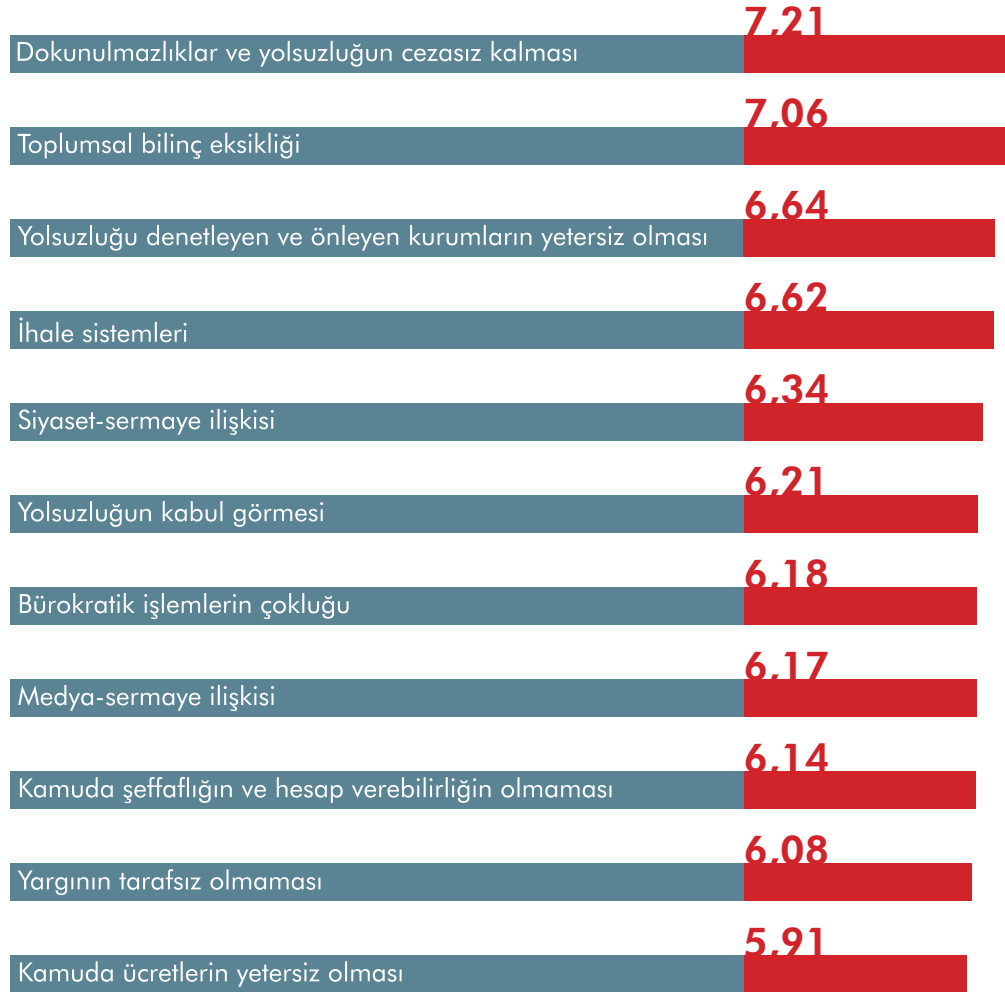

■ Etkili ■ Etkisiz

Yolsuzluğun Nedenleri

Yolsuzluğun nedenine ilişkin okuyacağım unsurların yolsuzluk üzerinde ne derece etkisi olup olmadığını belirtir misiniz?

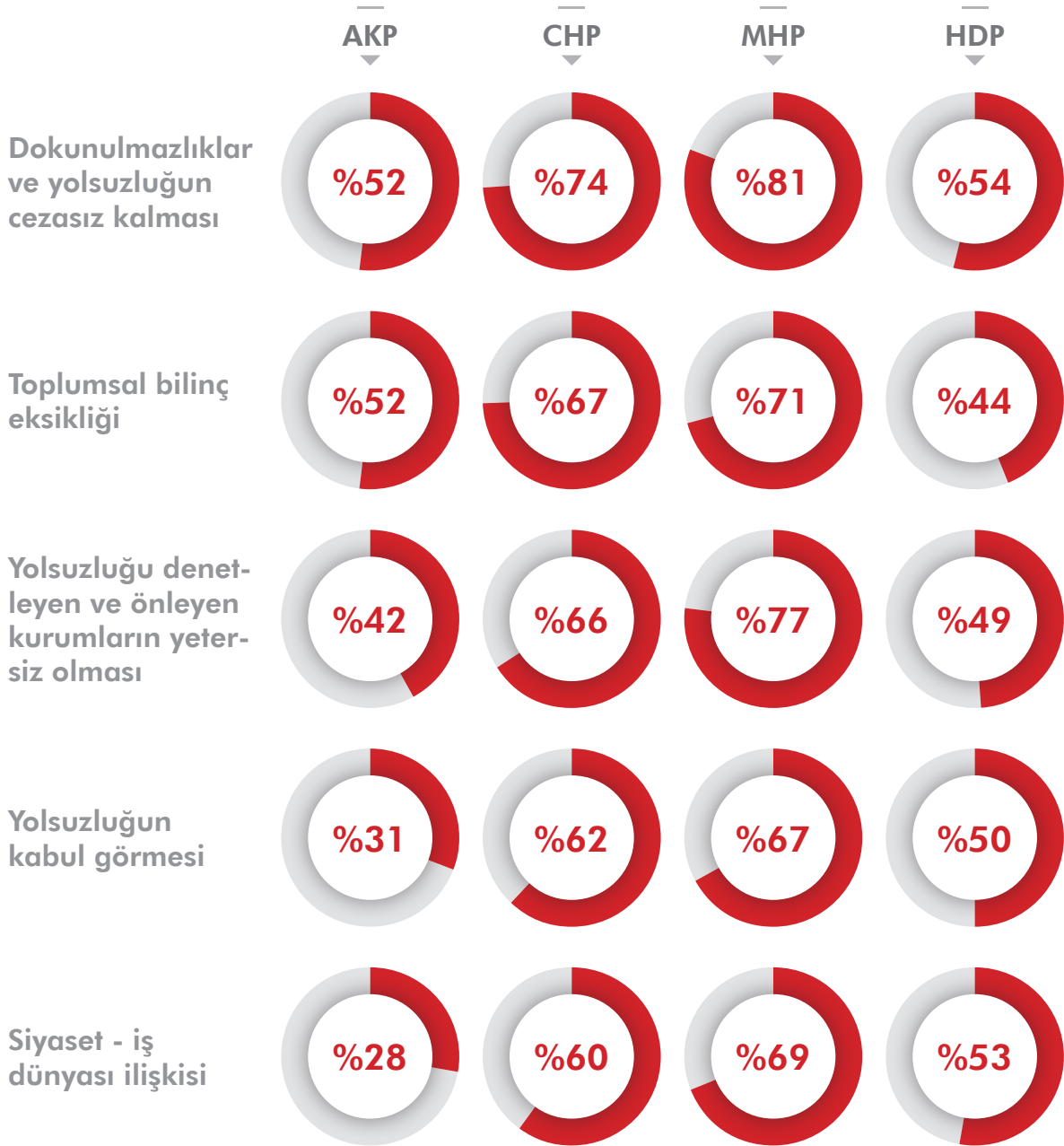
Yolsuzluğun nedenine ilişkin okuyacağım unsurların yolsuzluk üzerinde ne derece etkisi olup olmadığını belirtir misiniz?

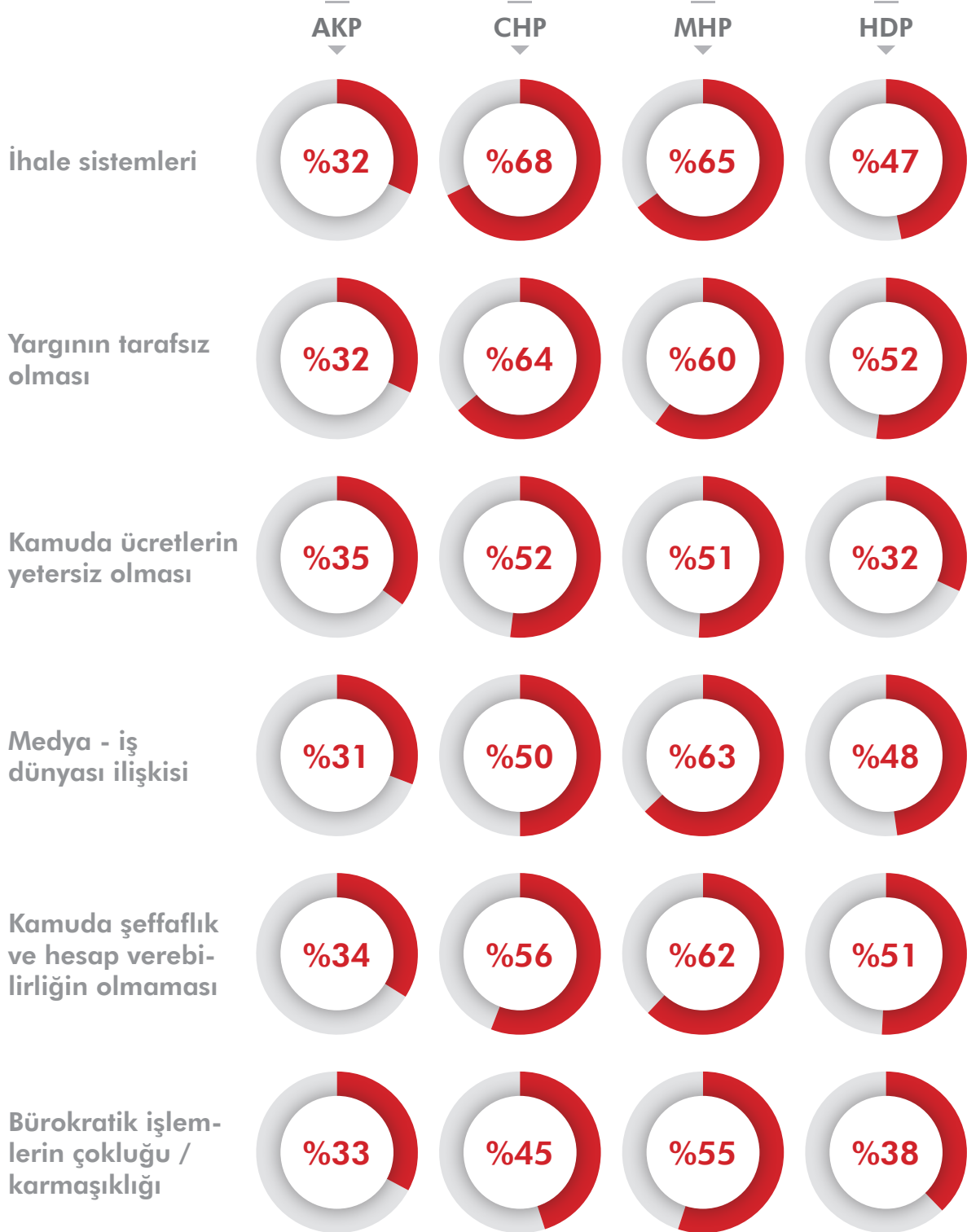
Yolsuzluğa Yol Açan Unsurlar

“Yolsuzluğun nedenine ilişkin size okuyacağım unsurların yolsuzluk üzerinde ne derece etkisi olup olmadığını belirtir misiniz? Lütfen 1- Hiç etkisi yok, 10 - Çok etkisi var olmak üzere 10’lu skala üzerinden değerlendiriniz”

8 - 9 - 10 diyenler grafikte gösterilmiştir.

Yolsuzluğa Yol Açan Unsurlar

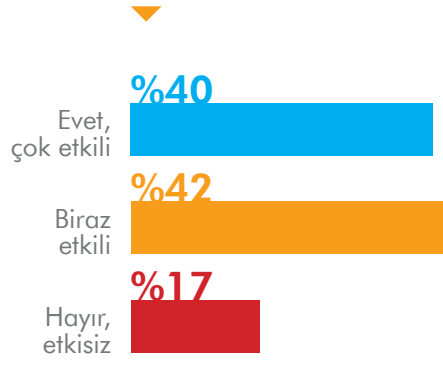

N: 2000

%82

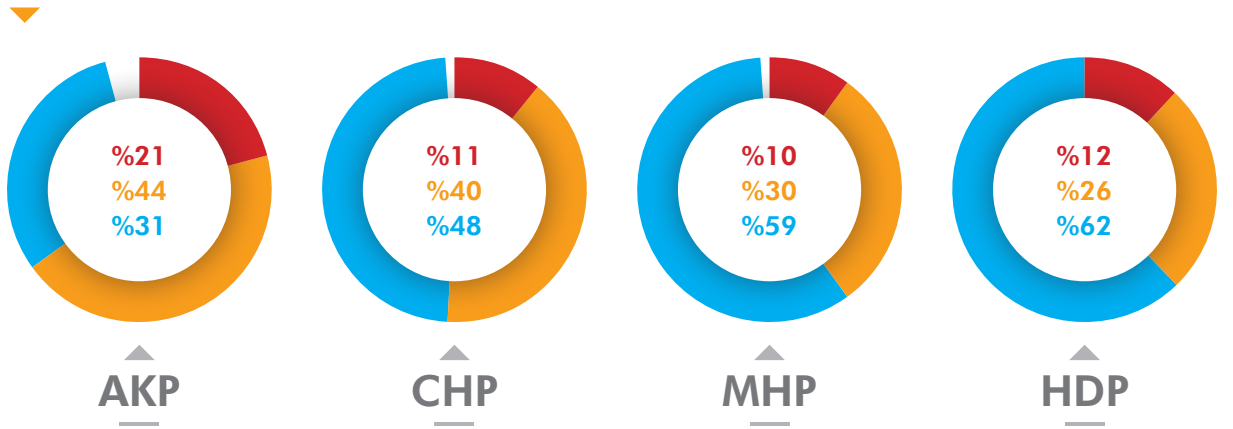
Katılımcıların yarısından fazlası özel sektörün kamusal işlemler ve hukuki düzenlemeler üzerinde çok etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Özel sektörün rüşvet, hediye vb. vereerek kamusal işlemler ve hukuki düzenlemeler üzerinde etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

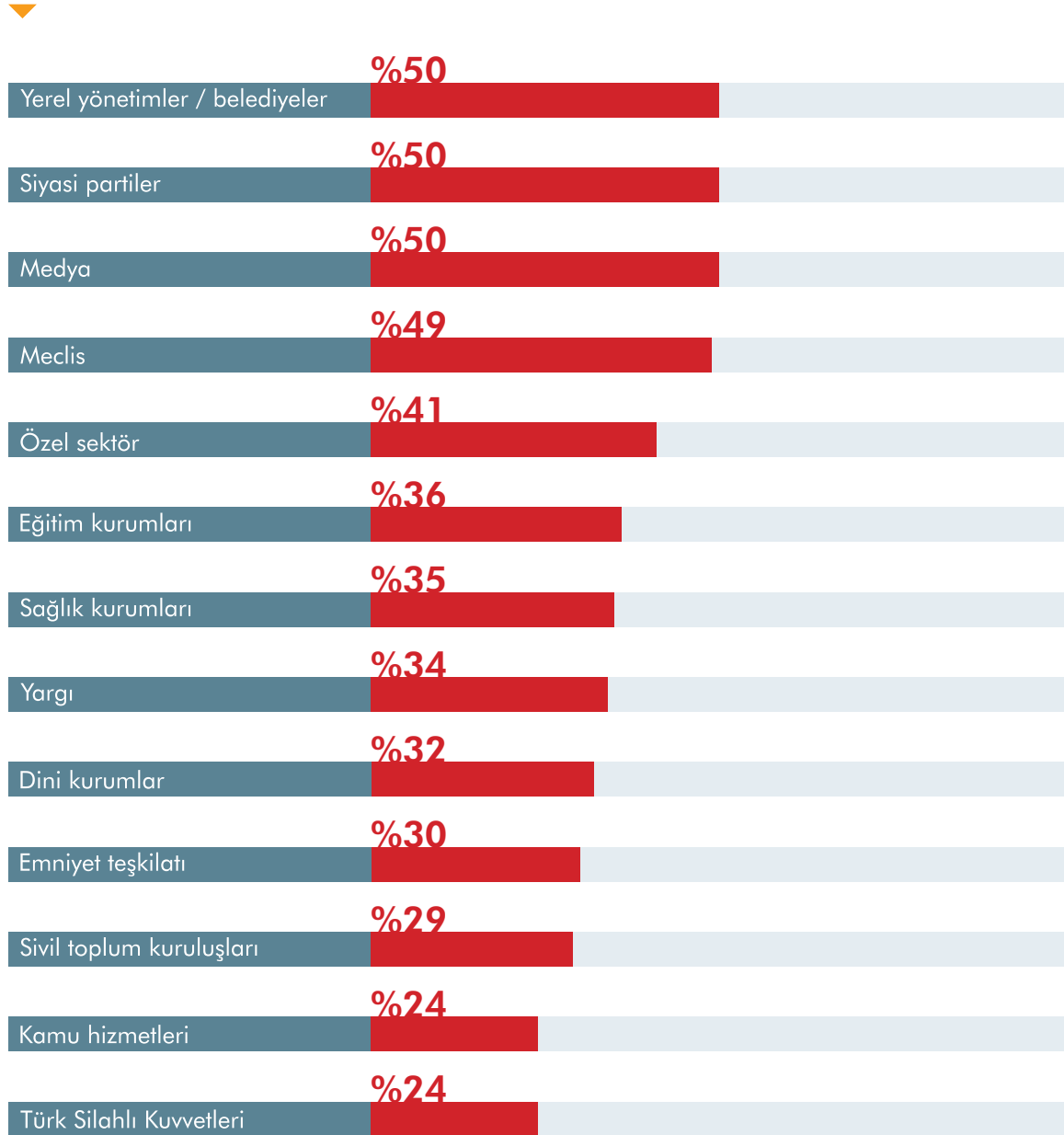
N: 2000

Türkiye Kesitleri

Türkiye’de her bir kurumda ne derece yolsuzluk olup olmadığını 10’lu skala üzerinden değerlendirir misiniz?

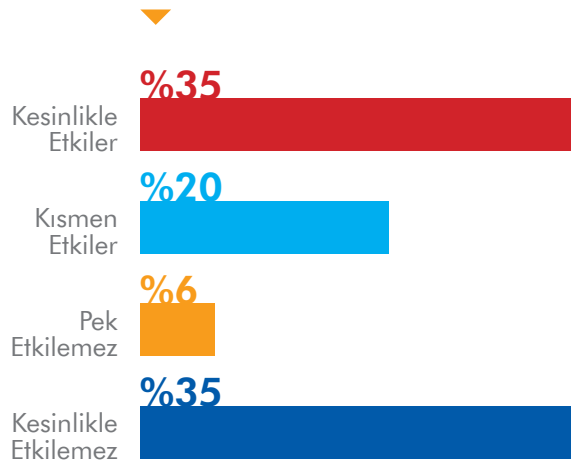
7-10 arasında cevapların yüzdeleri gösterilmiştir

%55

Katılımcıların yarısından fazlası yolsuzluk iddialarının oy tercihini olumsuz yönde etkileyeceğini belirtmiştir.

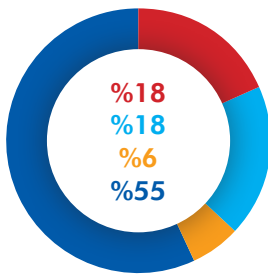
Oy verdiğiniz parti hakkındaki yolsuzluk iddiaları gelecek seçimlerde oy verirken tercihinizi ne derece etkiler veya etkilemez?

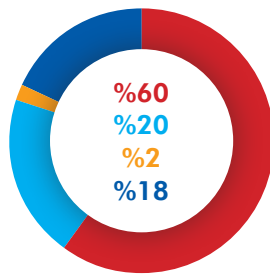
N: 2000

Seçim Tercihi

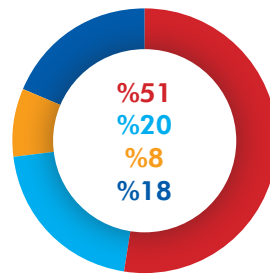
■ Kesinlikle etkiler ■ Kısmen etkiler ■ Pek etkilemez ■ Kesinlikle etkilemez

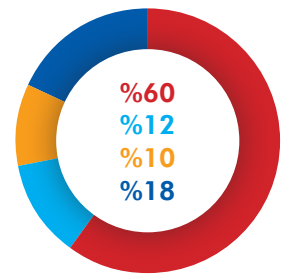
AKP

CHP

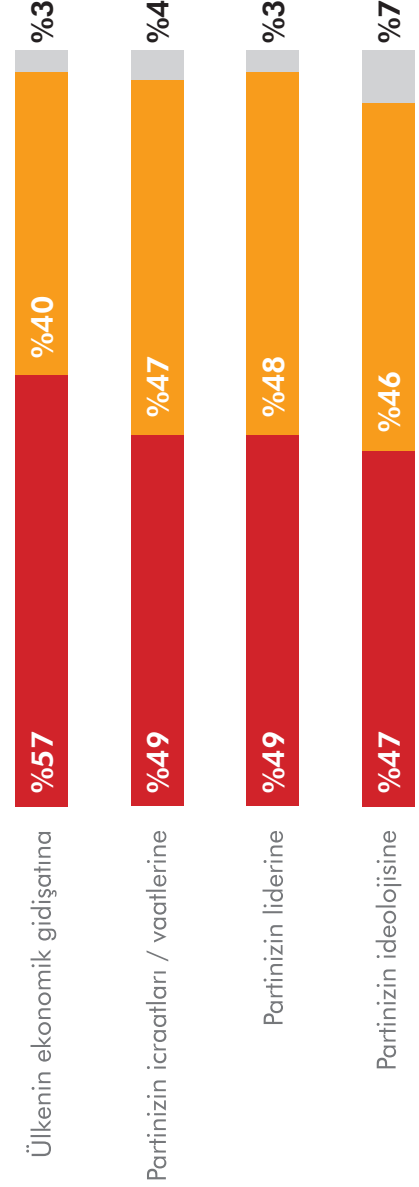
MHP

HDP

Yolsuzluk İddialarının Oy Seçimine Etkisi

Seçmenlerin yarısından fazlası, yolsuzluk iddialarının oy tercihleri üzerinde etkisinin ülkenin ekonomik gidişatına göre değişiklik göstereceğini belirtmiştir.

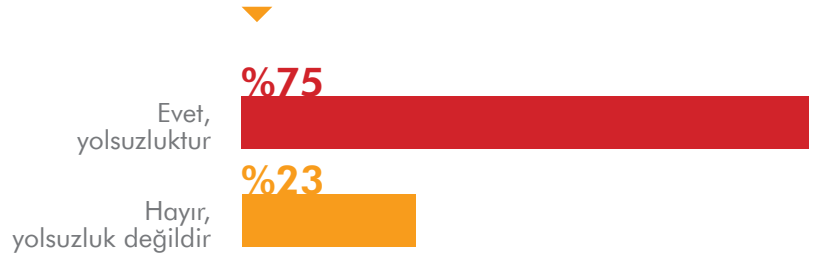
N: 2000

■ Evet, değişir ■ Hayır, değişmez ■ Cevap yok / fikrim yok

%75

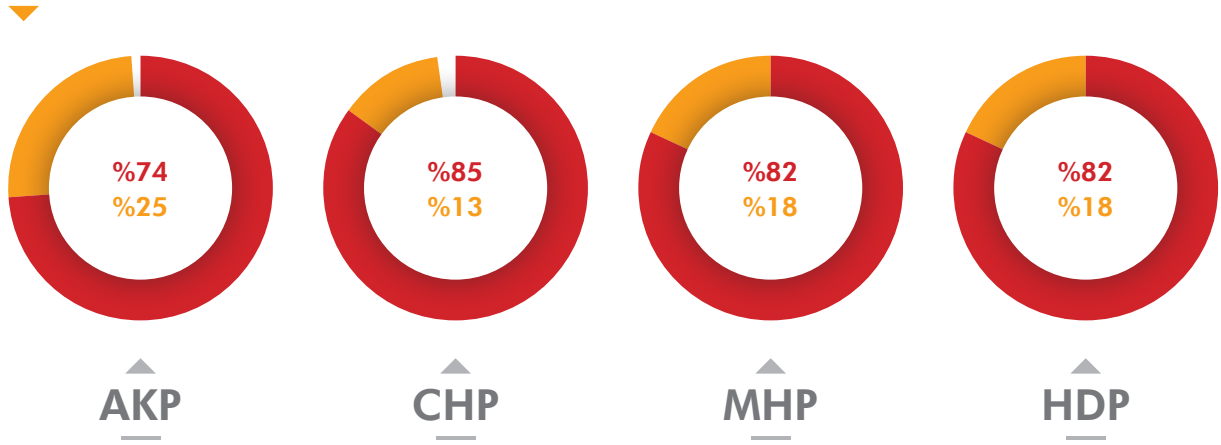
Katılımcıların büyük bir çoğunluğu devlet memuruna hediye ya da bahşış vermenin yolsuzluk olduğunu düşünmektedir.

Bir devlet memuruna hediye (ya da bahşış) vermek yolsuzluk mudur?

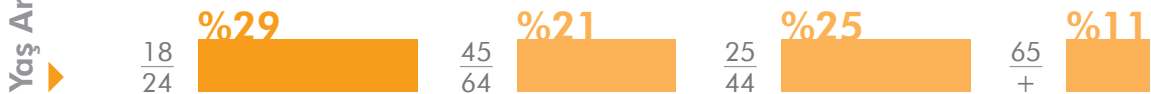

N: 2000

Seçim Tercihi

Yaş Aralığı

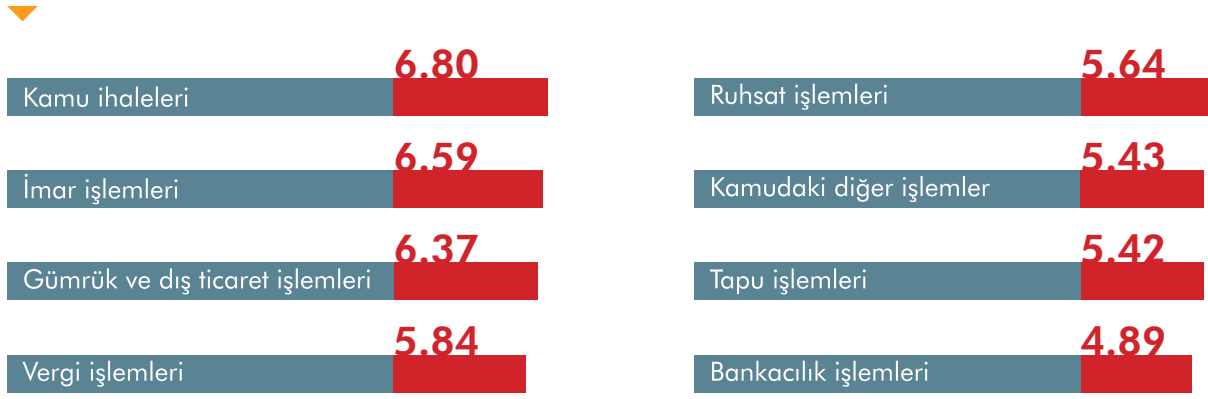

Eğitim Durumu

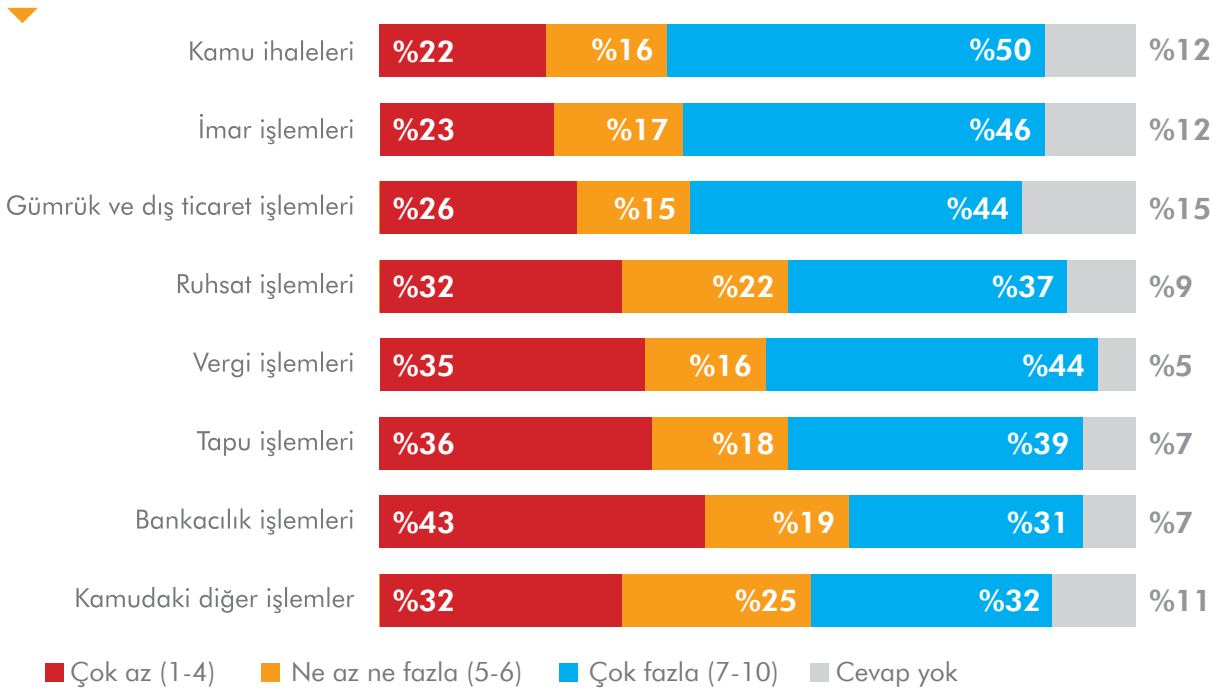

Kamu İş ve İşlemlerinde Yolsuzluk

Okuyacağım kamu iş ve işlemlerinde ne derece yolsuzluk olup olmadığını 10'lu skala üzerinden değerlendirir misiniz?

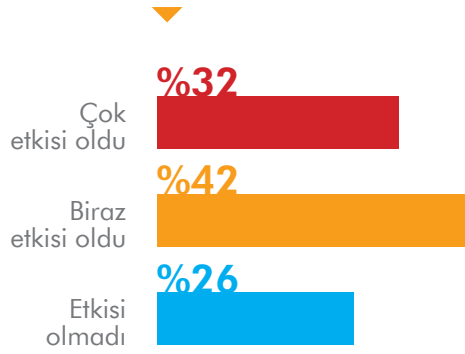
Kamunun iş ve işlemlerinden hangisinde yolsuzluğun en fazla olduğunu 0 ile 10 arasında bir not vererek değerlendirir misiniz?

%75

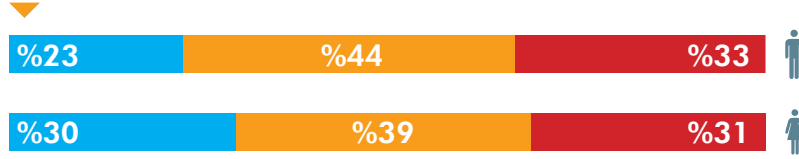
Katılımcıların %75'i kamu kurumlarında işlerinin halledilmesi için kişisel bağlantı/ tanındıkların olmasının etkili olduğunu belirtiyor.

Kamu kurumlarında bir işiniz olduğunda, işinizin halledilmesi için hiç kişisel bağlantılarınızı / tanındıklarınızı devreye soktuğunuz mu, belirtiniz. İşinizin halledilmesine ne derece etkisi oldu / olmadı.

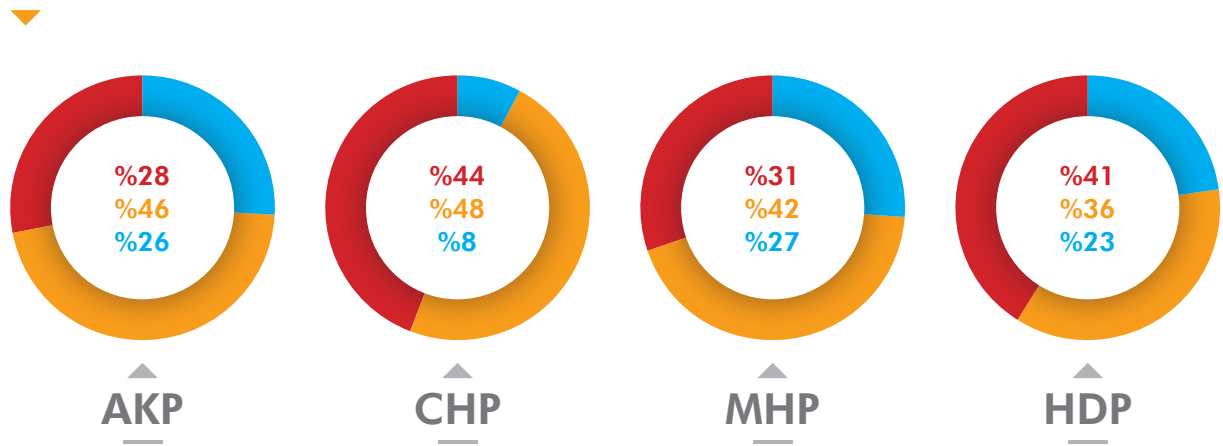
N: 2000

Cinsiyet

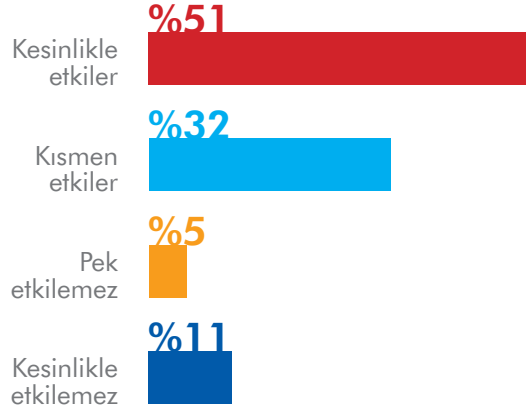
Seçim Tercihii

■ Çok etkisi oldu ■ Biraz etkisi oldu ■ Etkisi olmadı

Katılımcıların yarısından fazlası yolsuzluk iddialarının o şirketten yapacağı mal ve hizmet alımını olumsuz yönde etkileyeceğini belirtmiştir.

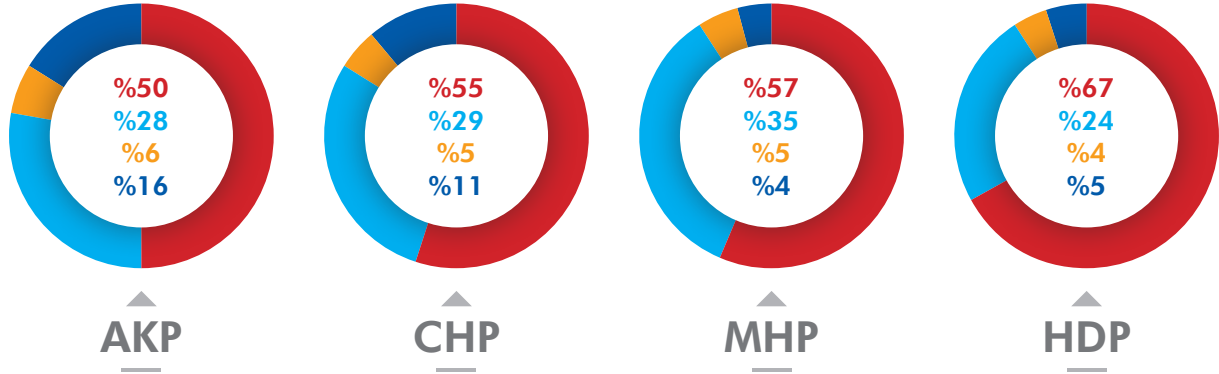
Bir şirketin yolsuzluğa karıştığı iddiaları o şirketten ürün veya hizmet satın alım kararınızı ne derece etkiler?

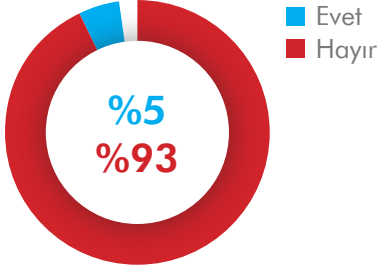
N: 2000

Seçim Tercihi

■ Kesinlikle etkiler ■ Kısmen etkiler ■ Pek etkilemez ■ Kesinlikle etkilemez

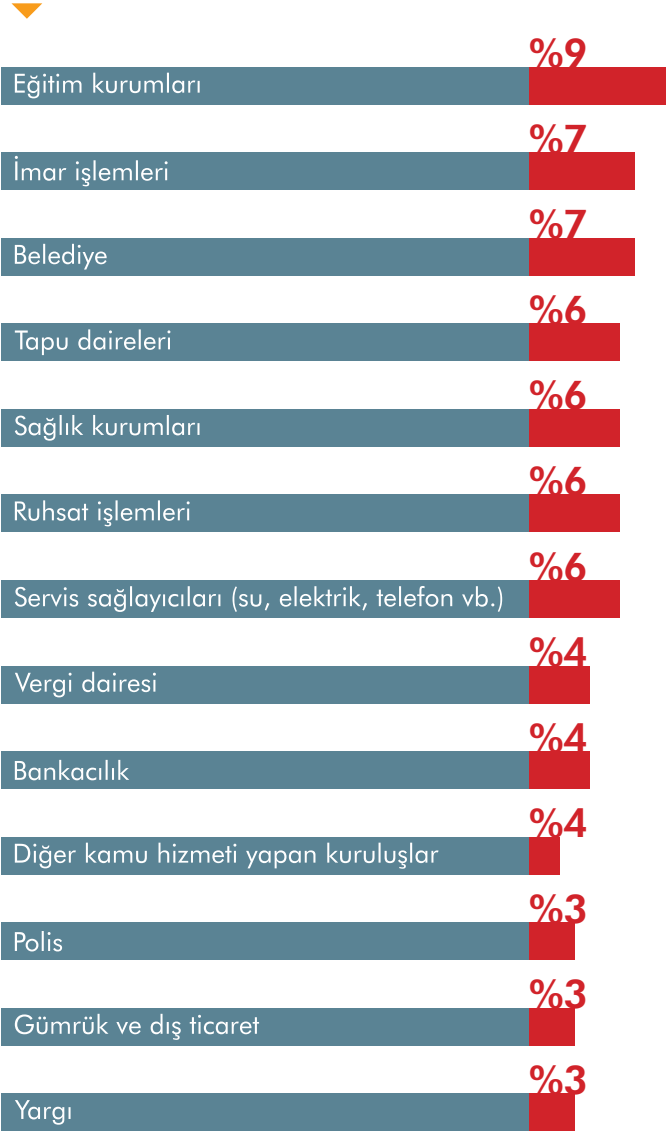

Son 12 ayda, siz ya da bir tanıdığınız, size sayacağım kurumlardan herhangi birine usulsüz ödeme yapmak veya hediye vermek durumunda kaldınız mı?

%9

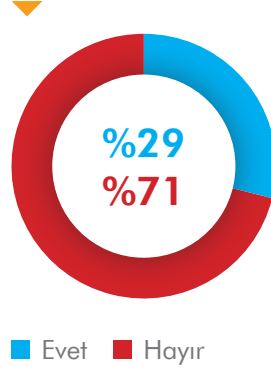
Katılımcıların en fazla usulsüz ödeme yaptığı veya hediye verdiği kurum %9 ile eğitim kurumları olmuştur.

%71

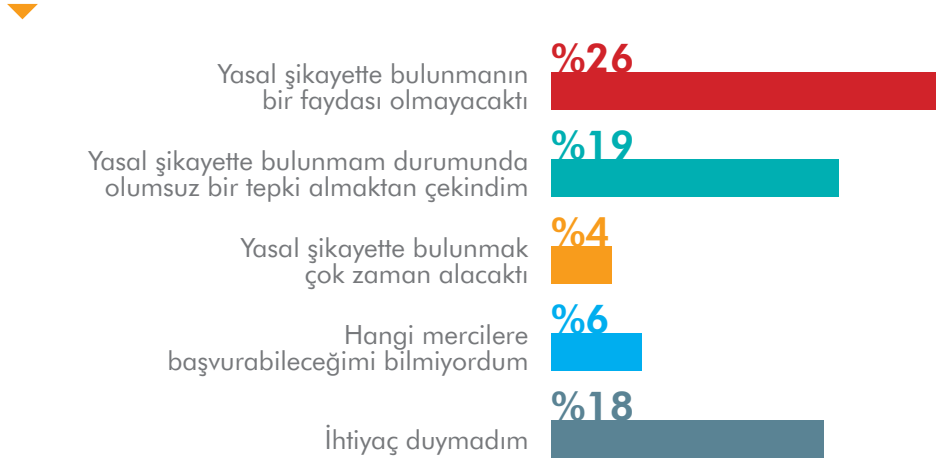
Katılımcıların büyük bir çoğunluğu usulsüz ödeme ile ilgili yasal bir şikâyette bulunmadığını belirtmiştir.

Son 1 yıl içinde usulsüz ödeme yapmanız / hediye vermeniz istendiyse, bu konuda yasal bir şikâyette bulduğunuz mu / ihbar ettiniz mi?

N: 2000

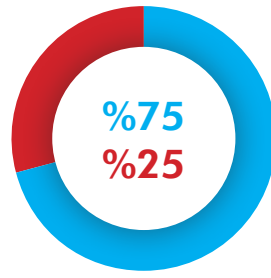
Eğer yasal bir şikâyette bulunmadıysanız (ihbar etmediyseniz) bunun nedeni neydi?

%75

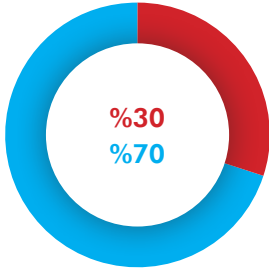
Katılımcıların yarısından fazlası her vatandaşın yolsuzlukla mücadelede etkili olabileceği/fark yaratabileceği görüşündedir.

Her vatandaşın yolsuzlukla mücadelede kişisel çabasıyla bir fark yaratabileceği / etkili olabileceği fikrine katılıyor musunuz?

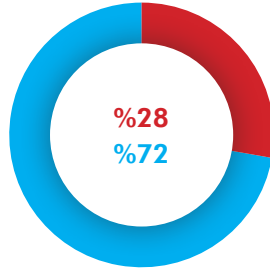

■ Katılıyorum ■ Katılmıyorum

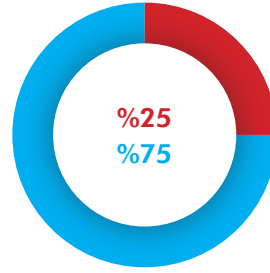
N: 2000

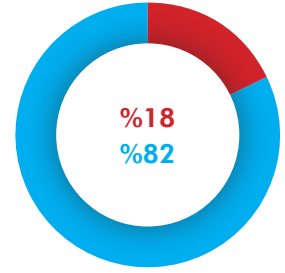
AKP

CHP

MHP

HDP

ULUSLARARASI
ŞEFFAFLIK
DERNEĞİ

19 Mayıs Mah. Operatör Raif Bey Sok.
Niyazi Bey Apt. 30/3-5 Şişli, İSTANBUL
Tel : +90 212 240 52 81
Faks : +90 212 234 34 27
E-posta : info@seffaflik.org

www.seffaflik.org

[f /TransparencyTurkey](https://www.facebook.com/TransparencyTurkey)
[t @TransparencyTR](https://www.twitter.com/TransparencyTR)

